

TAPOLCZAI LAPOK

ezelőtt: TAPOLCZA és VIDÉKE.

Megjelen minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY R.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona

A földtehermentesítés.

Nem lehet célunk afölött vitázni, hogy megvalósítja-e a jelenlegi kormány a programjába fölvetett földtehermentesítést. Azt a tényt konstatáljuk, hogy aki a földtehermentesítés óriási kérdését sikerrel megoldja, az óriási hála kötelezi a magyar népet, az hatalmasan előre viszi a magyar faj szupremációját, ami pártállásra való tekintet nélkül minden jó magyar ember óhajtsával találkozik.

Midőn e sorokat írom, fogalmam sincs még arról, miben áll a kormány földtehermentesítési javaslata, milyen nagyságu birtokokra terjeszti azt ki, s hogy milyen feltételek mellett váltja magához a föld adósságát. Mert e két kérdés körül fordul meg az egész földtehermentesítési akció.

A szociális problémát megoldani hivatott földtehermentesítés alatt nem érthetünk mást, mint azt, amely a teljes törpebirtokot s a középbirtok nagy részét tehermentesíti. A nagybirtoknak, a 75 holdnál nagyobb középbirtoknak nincs szüksége állami tehermentesítésre, mert hiszen az ilyen birtokra könnyen kaphatni pénzt akár a budapesti, akár a becsi, vagy a vidék nagyobb penzintézeteinél, amelyek 3, 4, 5 százalékos kamattal mellett adnak pénzt, hogy az illető földbirtok megszabaduljon a kis uzsora tartozások-

tól s csak egy helyen tartozzék olcsó amortizáció mellett. Szóval az ilyen nagyságu birtokok nem szorultak az állam e fajta segédelmére s ha a földtehermentesítési javaslat ezeket a birtokokat is tehermentesíteni akarná, nem sokat segítene rajtuk, de ennek ellenében a törpebirtok rovására menne az akciónak ez a része.

Ami az állam tehermentesítésére szorul s amin az akció segítene is, az első sorban a törpebirtok, az 1—25 holdas, másodsorban a kis középbirtok, a 25—75 holdas.

Mind a kettőnek körülbelül az a baja. Uzsorás pénzkölcsönök terhelik meg s a kamattal, a költség fölemészti a földet.

A törpebirtokos adóssága rendszerint kétszáz és ezer korona között ingadozik. Ezeket a pénzeket, a mi kisgazdáink rendszerint nem azért veszik fel, hogy azt földjeikbe befektessék s intenzívebb gazdálkodást fejtsenek ki. Hanem felveszik azért, mert adót akarnak fizetni, a kocsmárosnál, a szatócsnál adósságaikat akarják leróni, ruhát akarnak venni, a gyereket iskolába iratni, az eladólányt kiházásítani stb. A felvett pénzből tehát oly fizetéseket eszközöl a kis gazda, melyek neki jövődelmet nem hoznak, sőt még a kamathoz szükséges összeget sem jövedelmezi. Ezek a kamatok pedig óriások. Soha sem alacsonyabbak

nyolc százaléknál, de a különféle illetékekkel együtt felrúgnak tizenöt százalékra is. De jóval több a kisgazda kiadása, ha tekintetbe vesszük, milyen méregdrága nálunk Magyarországon a telekkönyvi bekelezési díj. Ez maga a kölcsönösszegnek tíz—husz százalékát teszi ki. Egyebekben a statisztika bizonyítja, hogy a magyar földbirtok helyzete, beleértve a kisbirtokot is, nem oly kedvezőtlen, mint a milyennek hirdetik. Nem egy nagyobb állama van Európának, melyekben a földbirtok 40—60 százalékig meg van terhelve. Nálunk ez a megterhelhetőség csak 23 százalék, de éppen uzsorakamatok, a drága telekkönyvvezetési díjak teremtenek az adós kis gazdára nézve lehetetlen helyzetet.

A földtehermentesítés tehát csak akkor fog megfelelni a hozzá fűzött reményeknek, ha kizárólag a törpe és a kisebb középbirtokokra terjeszkedik ki. Ezt nem azért mondjuk, mintha irigyelnék a nagybirtoktól az állami támogatást, hanem azért, mert körülbelül négy milliárd forintot tesz ki a magyar földbirtok adóssága. Ennyi pénzt a mi hazánkban előteremteni lehetetlenség. Ellenben az 1—75 holdas birtokok adóssága alig tesz ki egy milliárdot s ennyi pénz előteremtése nálunk nem utópia, midőn a termékeny magyar föld nyújtja a biztosítékot. Ezen kívül, mint fentebb is em-

TAPOLCZAI LAPOK TÁRCÁJA.

Kereskedelem és művelődés.*)

A XX. századnak, vagy mint találoan elnevezték, a villanyosság korszakának gyermeke teljes mértékben élvezi az emberiség évezredes haladásának vívmányait anélkül, hogy ügyet vetne ama tényezőkre, melyek a fejlődést lehetővé tették és hathatósan előmozdították. Mint igazi kulturemberek természetesen találjuk, hogy birtokában vagyunk mindama javaknak, amelyek kényelmünk, izlésünk, szellemi tevékenységünk igényeit kielégíteni alkalmasak s nem igen kérdezzük: honnan és hogyan keletkeztek és fejlődtek azok? Kellemes hőmérsékletű teremben, fényárban uszva, izléses ruházatban, kényelmesen elhelyezkedve élvezzük a művelődés nemes gyönyörűségét s nem gondolunk arra, hogy volt idő, amikor az emberek nem laktak házakban, nem ismerték a tűznek világító, melegítő hatását, nem a ruházatnak testet védelmező, szépséget emelő tulajdonságát, nem volt kifejlődve az izlés, a szépségnek a tetszetősnek méltányoló érzése, nem voltak szellemi szükségletek — még felolvasásokat sem hallgatni, — egyszóval az emberek a kulturának legalacsonyabb fokán állva, csaknem állat módjára töltötték életüket a földön.

Mily óriási lendület kellett ahhoz, míg a saját szükségleteit csupán a természet adományából kielégítő ősember kezdetleges szellemi állapotából fölemelkedhetett arra a ma-

gaslatra, amelyen mi állunk, amikor rabláncra fűzzük a természetet s nem elégedve meg azzal, amit önkényt nyújt, különböző mesterkedésekkel erőszakoljuk ki áldásos működését; elfogjuk a cikázó villámot s küldjük a messzeségbe, nagy távolságokra üzenetünkkel; a nap sugarait irunk és rajzolunk meg munkát végezzük s az eddig annyira rettegett elemóriásokat, a tüzet meg vizet, mint valami engedelmes, hűséges cselédet fogadjuk szolgálatunkba.

E bámulatos haladást előidező tényezők között a legfontosabb volt az ipar és kereskedelem, az emberi tevékenységnek az a megnyilvánulása, hogy az általa elérhető dolgokat birtokába veszi, saját céljaira felhasználja s ha bizonyos javakban bővelkedik, fölőselegét másnak juttatja cserébe bizonyos attól nyerhető ellenszolgalmányért. Midőn az őshalász vagy ősvadász — a tudományos kutatás szerint ez volt az emberiségnek a vidékek különbözősége szerint a legrégebb foglalkozása — az első zsákmányt ejtette és abból éhséget lecsillapítván, a megmaradt húst félretette, már ott találjuk a tulajdonnak, a vagyonnak legelső nyomát s amidőn e husból juttatott társainak is talán valami különös alaku kódarabkáért, vagy azért, hogy ha majd a másik ejt zsákmányt, viszont neki is legyen része abban, már akkor megkötötték az első üzletet. Akkor nyilvánult meg az emberben az értelemnek — a belé helyezett isteni szikrának — legelső, környezetére kiható működése, mely alapul szolgálhatott későbbi fejlődésének. E ténykedése emelte őt magasán az állat fölé, mely még legtökéletesebb formájában sem látott a javak cseréjének kezdetleges módon végbe-

menő ismeretéhez, enélkül pedig önálló, tudatos élet el nem képzelhető.

Nagy hordereje volt a kereskedelem e kezdetleges megnyitkozásának, mert általa jutott az ember a kölcsönös érintkezés tudatára. Az első anyagi összeköttetés előnyös volta vihette az embereket arra a meggyőződésre, hogy csak egyesült erővel, egymást kölcsönösen segítségül véve állhatnak ellen sikeresen az élet viszontagságainak, a természet mostohaságainak. Mindig sűrűbb, mind gyakoribb lett az érintkezés ember és ember között, mignem egész rendszere, társadalmi szervezetté alakult, melynek éltető lelkeül a munkamegosztás elve szolgált, hogy a társadalomnak minden egyes tagja más és más irányban használjon a közösségnél. Így fejlődik a magános, vad, nomád életből a családi, törzsbeli, nemzetiségi tagozódással az állam fogalma, így létesülnek tanyák, falvak majd városok, a leghatásosabb fészkei a művelődésnek.

Az egymásra utalt emberek kölcsönös viszonyát is szabályozza a kereskedelem. Felébreszti a jogérzetet, mások tulajdonának tiszteletben tartását. Adott szónak, ígéretnek becsét, értéket juttat, egy szóval alapjává lesz az emberiség társadalmi, politikai és erkölcsi világrövidjének.

Másrészt a kereskedelem és a kezdetben vele szoros kapcsolatban levő ipar munkássága, tevékenysége szoktatta a megszerzett javak megbecsülésére, takarékosagra intette, nemes vetélkedésre ösztönözte az emberiséget. Az egyik erejét, a másik ügyességét, a harmadik tudását használta föl saját és embertársainak javára, mindenki arra törekedett, hogy minél jobbat, minél megfelelőbbet,

*) Dr. Schönwald Károlynak a kereskedő ifjak esztelen tartott tanulságos felolvasásából.

litették, a nagybirtok nem szorul az állami tehermentesítésre.

Második föltétele a földtehermentesítési akciónak, ha a kamatszázalék háromnál nagyobb nem lesz, ha az amortizáció legalább 25 évig tart, szerény törlesztési föltételekkel. Ezek, és csak is ezek lehetnek az irányadók egy földtehermentesítési akciónál. A három százalékos kamat, az emberséges, hosszú amortizáció rendkívül jó-tékony hatással lesz a mi törpebirtokosainkra. Vegyünk csak egy példát: Négy száz korona tartozás után fizet ma a gazda 32 korona kamatot, 10 koronát egyéb címeken s 40 koronát amortizációra. Ez összesen 82 korona. A földtehermentesítés után fizet majd 12 korona kamatot s mondjuk 20 koronát amortizációra, tehát 32 koronát. 50 korona differencia! Hatalmas összeg a kisgazda háztartásában. De fizet ma a kisgazda perköltséget, betáblázási díjat is, amelyek ha meg fognak szünni, szabadon, boldogan fog föllélekzeni a kisgazda!

A társadalom áldozatai.

A statisztika évenként aggályos módon szaporodó öngyilkosságokat jegyez föl.

Mi az oka, hogy az emberek legdrágább, pótolhatatlan kincsüket, Isten legszentebb adományát, könnyelműen elvetik maguktól?

Legelső sorban a nyomor, — a testi nyomor ép úgy, mint a lelki nyomor; azután a társadalmi fölfogás

minél tökéletesebbet nyújtson, hogy annál inkább érvényre juttassa önmagát. Így fejlődött ki a verseny, a haladásnak legbiztosabb fokmérője.

E verseny bírta rá az embereket, hogy mindig valami újat keressenek, az őket környező állat, növény, vagy ásványvilágnak még eddig fel nem használt részét és tagjait vegyék birtokukba, vagy a már meglevőknek újabb tulajdonságait és használhatóságát fedezzék fel. Így ismerkedtek meg a természet kincseivel, megtanulták azokat saját céljaikra fordítani, megkülönböztettek, osztályozták, mi által fejlődött értelmök, gyarapodott tudásuk, bővült szellemi látókörük s kezdetét vette a tudomány.

Mint a szorgalom és takarékoság nyomában járó vagyonosodásnak és jólétnek főtényezője a kereskedelem nemesíti az izlést, fölkelti a vágyat és megadja a lehetőséget a nemesebb szórakozások kielégítésére, mi által alkalmat szolgáltat a művészet és irodalom különböző ágainak fejlődéséhez és műveléséhez.

Am a kereskedelem maga sem marad egy állapotban. Az általa létesített változását az életviszonyoknak legott tudomásul veszi s igyekszik annak keretei közé helyezkedve érvényesülni. Így önmaga is fejlődik és tökéletesebb formájában újra alkalma van az emberiség haladásának tetemes szolgálatot teljesíteni. Így pl. a közlekedési eszközök tökéletesebbé által maga a kereskedelem is nagyobb lendületet nyert, mert a legtávolabb fekvő országok is akár vizen, akár szárazon a legnagyobb könnyűséggel cserélhetik ki terményeiket és szerzhetik be szükségleteiket, ez által pedig a kereskedelem kapcsolat teremt a különböző nemzetek között, az egyiknek viszonyait elviszi a másikhoz, kölcsönös érdekeket és törekvéseket szül.

Bármely irányát nézzük is a kulturemberiség ténykedésének, tagadhatatlan benyomását látjuk itt a kereskedelemnek, s bizonyára nem lesz túlzás, ha azt mondjuk, hogy a kereskedelem tette azzá az emberiséget, amivé fejlődött.

félszége, végül az elme megzavarodása.

A társadalmi fölfogás félszége az önérték helytelen magyarázatában rejlik. Valaki valamilyen bűnt követett el. Amikor elkövette, elragadtatta magát szenvedélye, kapzsisága, lustasága, könnyelműsége vagy vele született rosszasága, lelketlensége által, de akkor önértékre nem is gondolt. Egyszerre csak üt az óra, amelyben bűnének felfedezésétől kell tartania. Önértéke, mely eddig szunnyadt, fölébredt. S mi a következménye? Talán elmondja az illető: „Hibáztam, nagyon hibáztam, s minthogy bűnt követtem el, sértett önértékemen csak úgy javíthatok, ha bűnömért elszenvedem a büntetést.“ Dehogy! A bűnös erre nem is gondol. Észe csak ott jár: mit fog ehhez szólni a világ? A világ pedig szigorubb bíró a törvénynél. A törvény az elszenvedett büntetés után visszaadja a bűnöst a társadalomnak — a társadalom azonban nem fogadja be. Tudja ezt a bűnös nagyon jól, a mikor büntetnének felfedezésétől fél. Mit tesz hát? Bűnét — ahelyett, hogy vezekelne érte — még nagyobb bűnnel tetézi be, kioltja egy ember életét, ami nem kisebb bűn azért, mert önmagát öli meg, mert az életet — bárkiét, — idő előtt erőszakos módon megszakítani, senkinek joga nincs.

Még leginkább megbocsátható az öngyilkosság, ha testi nyomor ad rá okot, amikor az illető szenvedéséit, amelynek föltétlenül bizonyos, előre látható időben biztos halálhoz vezetnek, megrövidíteni akarja. Amikor csakugyan semmi eszköz nincsen, hogy éhségét csillapíthassa, anélkül, hogy lopjon, csaljon vagy raboljon. De bátran el lehet mondani, hogy komoly es nyugodt elbírálás mellett csak ritkán úgy áll az eset, mint azt az öngyilkosjelölt képzelte, vagy törekvés és tetterő hijján szuggerálta magának.

A legtöbb esetben a sok szenvedés megzavarja elméjét, elvette nyugodtságát és megunván tovább tűrni, nem keresi többet az eszközöket, hanem gyáván megfutamodik a további küzdés elől.

Nem egészen valószínűtlen az a régi állítás, hogy minden öngyilkosságra eltökélt ember elméje meg van háborodva. Tulságosan nagy része ebben az egyre szélesebb társadalmi rétegekre kiterjedő nagyfokú idegességnek van.

Sulyosabb lett az élet, a gondok szaporodtak, minden nagyobb tevékenységre kényszeríti az embereket. A fokozott munka — különösen a szellemi — pedig tulságosan megviseli az idegeket.

Nagyon nehéz tehát az öngyilkosságokat megakadályozni.

Az emberek ítélőképességét kell a helyes utra terelni. Gondoskodni kell, még pedig első sorban megfelelő nevelés, azután a műveltség és vallás eszközeivel, hogy az öngyilkosság gyáva bűnétől irtózzanak az emberek.

Tapolcai „rikkancsok.“

Kikből áll a tapolcai rikkancs-sereg? Tanköteles 7—14 éves fiukból, akik a posta megérkezése után az ő ismeretes rikácsoló hangjukkal végig lármazzák a várost, sokszor még esti 9—10 óra felé is zajt csapván az utcákon. Törvény tiltja, hogy az iskolás ffuk ujságot árúsítsanak, mégis legnagyobb részben iskolás fiuk azok, akik végig lármazzák a várost kiabálva, hogy: „Egy krajcáros friss ujság, benne van sok hazugság!“ Kell-e ennél bűnrevezetőbb alkalom az ártatlan gyermekekre, mikor sötét este házról-házra járva, beharangozzák a várost, akkor, midőn már nekik régen pihenniök kellene. A megtakarított pénzen pedig nem kenyeret, hanem a testet, lelket öölő cigarettát és pálinkát vesznek. Így az ujságárúsítás nagy pöfékelés közben történik. Kérem ez így van. Tessék megfigyelni. Hol van itt a gyermek erkölcsi nevelése? Eltekintve attól, hogy így testét, lelkét öli meg, egyben elmulasztja legszentebb kötelességét, az iskolába járást, vagy a lektanulást. Hol vagytok szülők, hatóság, kik ezt megakadályozzátok? Pedig ezt meg kell akadályozni, mert hogy 7—12 éves gyermek éjnek idején, magánosan, vagy rossz pajtása társaságában végig járja a várost, az még sem járja. Figyeljük csak meg egy ily érten tacsó erkölcstelen csevegését. Borzad a hátunk a legvalogatottabb, *divatos* káromló szavak hallatára.

Ismeretes a mi suhancaink estéli rakoncátlankodása, trágár beszédje és viselete. Ezek között fordul meg a 7—12 éves gyermek, akitől jót bizonyára nem tanul. Ugy tudjuk, hogy az ujságárúsítás az iskolás gyermekeknek tilos, felhívjuk tehát az elárúsítás jogának engedélyezését kiadó hatóság figyelmét az említett körülményre, melyet megakadályozni nemcsak e hatóságnak, hanem első sorban a szülőknek volna kötelessége. Az iskolák sínylik meg ez állapotot legjobban, mert az ily tankötelességek részben iskola mulasztók, részben pedig kötelességmulasztók, de legtöbbször társainak megméltelyezője. Szomorú tapasztalatunk, hogy iskoláinkból ez idő szerint 12—15 tanuló toglalkozik ujságelárúsítással. Hová fog vezetni ez állapot, ha terjedését meg nem akadályozzuk?

Nem elég baj felnött suhancaink, sőt polgáraink rakoncátlanságára, garázda, sőt erkölcstelen viselete, hát már gyermek korában engedjük népünket a bűn útjára, hiszen gyenge lábón álló közbiztonságunk máris elég példányát szolgáltatja az elvetemült alakoknak. Meg kell akadályozni a bűn terjedését; a rosszra szolgáló alkalomtól pedig gyermekeinket eltiltani; ugyis elég gyorsan halad népünk a lejtőn a bűn fertőjébe.

H I R E K.

Uj püspökhelyettes. A veszprémi egyházmegyében, a megyés püspök Palotay Ferenc dr. pápai praelatust, körtvélyesi apátot, veszprémi székesegyházi örkanonokot, a harmadik osztályú vaskorona rend lovagját, általános püspöki helynökke nevezte ki.

Áthelyezés. Eördög Bertalan tapolcai m. kir. erdészjelöltet a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatal kerületéből a löcsei m. kir. állami erdőhivatal kerületébe helyezték át.

Szentszéki ülnöki kinevezés. A veszprémi egyházmegye püspöke Huber Gyula barcsi plebánost a veszprémi püspöki szentszék ülnökévé nevezte ki.

Zalamegye főispánja. Zalamegyének most nem tudnak főispánt fogni. Azt emlegetik, hogy a kormány az állással megkínálta volna a perlaki és a tapolcai főszolgabírákat is, a kik a mostani viszonyok között a kétes értékű megtisztelést visszautasították.

Egyházi hírek. A király a veszprémi székeskáptalanban dr. Rédey Gyula zalai főespe esnek, a Szent Mihályról nevezett hantai prépostságra és székesegyházi főesperességre, Néger Ágoston somogyi főesperesnél a zalai, Kránitz Kálmán pápai főesperesnek a somogyi főesperességre való előléptetését jóváhagyta.

A zalavármegyei központi mezőgazdasági bizottság folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor a zalavármegyei gazdasági egyesület helyiségében rendes közgyűlést tart, a bizottság 1906-ik évi programjának megállapítása, s az alapoknak, illetve azok kamatainak mikénti felhasználása tárgyában.

Postaügy. Aki ismeri a mi postahivatalunk igazán szánalmas helyiségét, csodálkozik, hogy mikép lehetséges ily nagy posta forgalmát ebben a kicsiny, sötét, egy szobában lebonyolítani. Igaz, hogy a közönség részére elkerített alig másfél méter széles területen sokszor oly tülekedés van, hogy a csomagfeladáshoz alig jut az ember. Hát még a szobának a másik fele, ahol a csomaghalmozás között hat ember dolgozik. Valóságilag lehetetlen állapot. Mult hónapban „Ismét a posta” című híradásunkra a pécsi postai és táviratigazgatóságtól az alábbi átiratot kaptuk:

„Magyar királyi posta és táviratigazgatóság Pécs. 31654/III. 905. szám. A „Tapolcai Lapok” tekintetes Szerkesztőségének Tapolca. Becsés lapjának október 22-iki 43-ik számában „Ismét a posta” című közleményben foglaltakra a vizsgálatot megejtettem s a tapolcai hivatal személyzetét szigorúan utasítottam a szabályok betartására s a közönséggel szemben köteles előzékenységre. Jövőben netán ismét felmerülő panaszok esetén szíveskedjék a vizsgálat megejtése céljából konkrét adatokat és azonnal az eset megtörténte után rendelkezésemre bocsátani, mert általánosságban tett panaszoknál a vizsgálat megejtése szerfölött nehéz. Megjegyzem végül, hogy a tapolcai posta- és távirat hivatal mihelyt az erre bérlet helyiség megépül, kincstári kezelés alá fog vétetni. Pécs, 1905. november hó 14-én. Opris.”

Az átirathoz több hozzá fűzni valónk nincs, csak azt jegyezzük meg, hogy a közönség érdekében felhozott panaszaink mindig a közérdeket szolgálják és mint eddig, úgy ezután is csupán csak az indokolt panaszoknak adunk helyet.

A kereskedő ifjak felolvasó estélye. Meltányoljuk mindig az egyesületek szórakoztató és e mellett tanulságos estélyeit, különösen akkor, ha a törekvés nem egyedül a közönség zsebelését tűzte ki céljául, hanem az oktatva szórakozás ingyenes munkálkodása mellett a valódi cél elérésére törekszik. Ily irányban indult meg már a mult évben a kereskedő ifjak egyesülete, mely folyó hó 11-én ez évben első ízben tartott felolvasó estélyével ismét újabb bizonyítékát adta annak, hogy a kitűzött célt nem téveszti szem elől, és úgy az egyesület tagjainak, mint az érdeklődőknek nemcsak élvezetes, de első sorban tanulságos és szórakoztató estéket nyújt. Ez alkalommal dr. Schönwald Károly rabbi tartott valóban tanulságos szabad előadást az „Ussakor kereskedelméről”. A bő és fáradságos anyaggyűjtéssel szerzett és szép szavakba foglalt élvezetes előadást a nagy számú közönség érdeklődéssel hallgatta végig. Dr. Schönwald előadását nemcsak a tárgy érdekessége, hanem az ő stilszerű előadása tette még értékesebbé. Nem akarjuk előadásának csak rövid tárgyalását is hozni, csak annyit mondunk, hogy az élvezetes mellett, legfőképpen a tanulságos eredményt érte el. Aki figyelemmel kísérte előadását, az valóban sokat tanult is. És erre kell törekednie minden szakegyesületnek, hogy tagjainak szakértelmet nyújtson, nem pedig a száraz, léha, üres mulatságokban keresni tagjainak szórakozását, céltalanul, helytelenül, és belépti díj mellett, a közönség zsebére utazni. Az estély második és úgy látszik nem vért pontját képezte Gróf Gyula hatásosan előadott humoros monológja, ami mindvégig vidám hangulata tartotta a hallgatókat. Az egybegyűlt fiatalság azután vidám hangulatban táncra perdült, mely csak a késő éjjeli órákban ért véget. Az egyesület törekvése minden esetre dicséretet érdemel, és ha megkezdett útján tovább is így halad, úgy a kitűzött célt bizonyára eléri. Az egyesület buzgó elnöke iparkodik is a fenti célt elérni. Legközelebbi előadása december hó 9-én lesz, amely folytatását fogja képezni az említett

és lapunk mai tárcarovatában is olvasható felolvasásnak, amit ugyancsak dr. Schönwald Károly fog tartani.

Zalaegerszeg — nagyközség. Zalaegerszeg város mult heten tartott közgyűlésén dr. Hajós Ignác ügyvéd azt indítványozta, hogy Zalaegerszegt nagyközséggé fejlesszék vissza. Az indítvány Zalaegerszeg közönsége nagy részének régi óhaját tolmácsolja. Szomorú dolog, hogy Zalaegerszeg székhelye, mint rendezettanácsú város, csak nehezen élhet. Nem bírja el a költségeket, melyekkel ez jár és miután előnye kevés van ennek az állapotnak, nincs értelme a költségöbbletnek.

Magyar stíl a szobatestésben. A keszthelyi Balatoni Múzeum, néprajzi osztályának szobáit magyar stílusban festette ki. A falakról a pástori-művészet és a szürszabó-motívumok kedves, magyaros ábrái mosolyognak felénk. Ezek a motívumok magyar szívekben, magyar lélekben fakadtak. Mellettük nélkülözhetjük, sőt megvethetjük a külföldről importált patronált munkákat. A múzeum festése többeknek megtetszett, úgy, hogy Keszthelyen kezd divatbajönni a szobáknak magyar stílusban való kifestése.

Építkezések. Mint már lapunkban említettük, Lessner Samu a fő-utcán levő, jelenleg a kir. járásbíró és kir. közjegyzői hivatal, valamint saját lakóháza helyiségeit felépített, amelyben az említett hivatalokon kívül a magyar királyi postahivatal is elhelyezést nyer. A régi épületek lebontását megkezdték, az ideiglenes hivatalos helyiségek pedig már elkészültek. Fő utcánk e szép helyen modern palota fog készülni, mely a jövő év folyamán már be is lesz fejezve s így régi óhajunk teljesedik akkor, midőn a jelenlegi postahivatalunk ez épületben már kincstári kezelésbe fog vétetni. Alkalmasabb helyet nem találhattunk volna e célra, mely a község közepén a kívánalmaknak megfelelő helyiségben talál elhelyezést. Úgy halljuk, hogy az építkezés a jövő év folyamán már teljesen be lesz fejezve, amikor már az új postahivatal is megkezdheti működését, amivel Tapolca község ismét nagy lépést mutat fel a haladás terén.

Villanyvilágítás Zalaegerszegen. A zalaegerszegi villanyvilágítás ügyét tudvalevőleg több zalaegerszegi lakos a magyar királyi belügyminiszteriumhoz megfellebbezte. Mint bennünket értesítenek, a belügyminiszterium a fellebbezés elutasítása mellett, a vármegye másodfoku határozatát jóváhagyta. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a villanyvilágítás munkálatai serényen folynak. A felállítandó lámpák helyét a város utcáin kijelölték, az oszlopokat szétosztották s hozzáállattak ezeknek a felállításához.

A kézcsozó királyi ügyész. A „Magyarország” írja: „Az az eset, melyet most közöl velünk zalaegerszegi tudósítónk, megérdemli, hogy különösen fölemlítsük, mint szegényleves példáját a férfiúi önértetnek. Az eset annál szomorubb, mert egy királyi ügyészről van szó. Említettük, hogy a mult hét folyamán Lányi Bertalan igazságügyi ügyvivő inkognitó Zalaegerszegen időzött. Ez a látogatás szolgált alkalmul Kézler Kornél királyi alügyésznek, hogy az ismeretlenség homályából herosztrateszi hirhirdetésre vergődjék. Kézler éppen tárgyaláson volt, amikor megtudta, hogy az ügyvivő Egerszegről érkezett. Tüstént betoget jelentett úgy, hogy a tárgyalást emiatt el kellett halasztani s frakkba öltözve sietett tisztelni az ügyvivőhöz. Ez a tisztelgés pedig azzal kezdődött, hogy az ügyész ur a feleje nyújtott ügyvivői jobbot hátré görnyedve megcsókolta. Majd az ügyész kar nevében valóságos köszönetet szavazott Lányinak utolsó rendeletért s biztosította őt, hogy ennek a rendeletnek minden körülmények közt érvényt fog szerezni. Az ügyvivő kegyesen fogadta az ajánkozást s elbocsátotta hívét. A dolognak hamarosan híre ment a városban s a csuf megalázkodás és felháborodás híre mindenütt a legnagyobb felháborodással fogadták.”

Sérelmeink a Habsburgok alatt. Hentaller Lajos, országos képviselő, a jeles történetírónak, fenti cím alatt, könyv alakban megjelent, igen érdekes politikai röpirata, kapható Tapolcán Löwy B. könyvkereske-

désében. Ára 1 korona. Hentaller Lajos e könyvét, érdekes tartalmánál fogva, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Felolvasó estély. A tapolcai iparos ifjak önképző köre folyó hó 26-án este 8 órakor tartja ez idei második felolvasó estélyét a Kör helyiségében. Lesz felolvasás, két szavalt, egy dialóg egy monológ és tréfás dalok. Az előadás ingyenes. Vendégeket szívesen látnak.

Koldusok által elvitt gyermek. Szívetéptő körözvényt bocsátott ki a keszthelyi járás főszolgabírája. A körözvény szerint Nagy István Keszthelyi polgárváros — dobogó-majori cselédnek két éves József nevű fia, kinek haja világos szőke, jobb füle folyik, szeme szürkés kék, — e hó 10-én a majorból eddig ismeretlen módon eltűnt. A fiu beszélni megkeveset tud. Különös ismertető jele, hogy orra és mindkét füle ótváros. Ruházata következő: barna kalap, melyet azonban a major közeleiben levő patakban megtaláltak. Al-sóruhája hamuszintű melles tricót nadrág, piros szoknya, a mellén átkötött piros pamutkendő, lábán csizma. Miután a major mellett folyó patakot több ízben eredménytelenül átkutatták, az a gyanu, hogy a fiut a major közelében tanyázó koldus-család vitte magával. A koldus fekete hosszú kabátot és fekete kalapot viselt, haja hosszú, őszbevegyült. Felesége magas nő, gyermek itt velük nem volt. Bevont kocsijukba, — melynek rudja feltűnő hosszú — egy hamvas-szürke szamár volt befogva. A koldusok azon nap délelőtt-jén távoztak, mely napon a gyermek eltűnt. A főbíró megkereste a hatóságokat, hogy a nyomozást sürgősen teljesítsék.

Kitiltott agitátor. Zalaegerszegről írják: A munkások körében az újabb időben rohamosan terjednek s mély gyökeret vernek a nemzetközi szocializmus tanai. Ezeknek a tanoknak uemcsak buzgó terjesztője, hanem erős agitátora is volt Gál István kőműves, aki a mult nyáron került oda. Ő volt a sztrájkmozgalmak lelkes vezetője s a nyáron egy nagyszabású népgyűlést is ő szervezett. A legutolsó sztrájk alatt a városkapitány Gál Istvánt kiutasította Zalaegerszeg város területéről.

Erzsébet-ünnepély. A tapolcai katolikus legénygyűlet ma este saját helyiségében Erzsébet-gyászünnepélyt rendez.

A Veszprém — tapolcai vasut, melynek engedélyezése tárgyalását már a mult évben eszközölték, közvetlen a megvalósulás küszöbén áll, amennyiben az engedélyezések Ree Jenő és Szűts Béla budapesti lakosok minden utba eső akadályt elhárítottak már és a szükséges finanszírozást is előkészítették. Az említett 81,8 kilométer hosszú vasut olyan felépítménnyel létesül, hogy a vonatok óránként 45 kilométer sebességgel közlekedhetnek majd.

A szerelem sötét verem. Ebbe vitte Farkas Ferenc Diska-pusztai csordát is az ő szerelmes szive. Már régóta élete párjának szemelte ki Virág Teréz ottani gazda leányát, azonban a leány a legény eső szavára mit sem adott; elutasította, ami annyira elkésérette a szerelmes szívű legényt, hogy folyó hó 14-én kedvesére lőtt és azt a szemé alatt találta. A golyó a leány szájába jutott, ki azt könnyedén csak kiköpte, nagyobb baja tehát nem történt, mint hogy arcát a golyó keresztül furta. A leányt a sümegi kórházba vitték, a legényt pedig a helybeli kir. járásbíróhoz kísérték, ahol elég ideje lesz gondolkodni azon, hogy milyen sötét verembe vitte őt a szerelem.

§ Szőlőművelési viszonyaink javulása. A házi szőlőművelés bajainak megszüntetése de különösen a bor- és szőlőértékesítés nehézségeinek elhárítása érdekében értesült Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete évek óta figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Sikerült neki az évenként több ízben rendezett borkiállítások, borvásárok stb. által úgy a bel- mint a külföldi fogyasztóközönség és a közvetítő kereskedelem figyelmét hazai bortermékeink iránt felkelteni, azonkívül pedig a szakirodalom pártolása, pályamunkák kiírása, nagyszámú vidéki értekezlet rendezése által a szakértem terjedésének tett szolgálatot, nem különben a borászatot érintő

adózási kereskedelmi, forgalmi, közgazdasági stb. kérdésekben a magyar szőlőbirtokosság érdekében hathatós munkásságot fejtett ki. Hogy azonban a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete hivatását a jövőben fokozottabb mértékben teljesíthesse, kívánatos, hogy az intelligens szőlőbirtokosok, a hegyközségek lehetőleg teljes számban legyenek ezen egyesület tagjaiva. Ezen felhívással fordul a MSzOE. a szőlőtermelő közönség elé, kérve az egyesületbe való minél tömegesebb belépését. Alapszabályokat, belépési nyilatkozatokat, a nyújtott kedvezményekre vonatkozó felvilágosítást készséggel küld minden érdeklődőnek a MSzOE. igazgatósága, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

A szentgyörgyhegyi bazaltbánya közgazgatási bejárása folyó hó 17-én volt. A kereskedelemügyi miniszter dr. Kassalkó János mérnököt küldte ki. Az államépítészeti hivatal részéről Puskás Kálmán mérnök, továbbá a szentgyörgyhegyi üzletvezetőség, Keszthely - Tapolcai vasút képviselője, a folyammérnök kiküldötte, a törvényhatóság részéről dr. Sághegyi Jenő szolgabíró és a vállalkozó jelenlétében. Jólehet, a belügyminiszteri jóváhagyás még nem érkezett meg, de a tervezetkből ítélve a vállalat oly szép tervet óhajt megvalósítani, melyet a közönség méltán a legjobb akarattal és támogatással fogadhat.

„Gyermekápolás egészséges és beteg napokban“ címen igen jeles könyv jelent meg immár 4-ik kiadásban; Kneip Sebestyén plebános könyve után magyarul Huszár Károly székesfehérvári kanonoktól. A könyv 227 lapon feleleli az összes előforduló bajokat s azok okszerű természetes gyógykezelését. Jó tanácsot ad a szülőknek gyermekeik egészséges nevelésére, miért is nélkülözhetetlen tanácsadó minden családban. Ára köve 1 korona 20 fillér, mely összeg beküldése ellenében bérmentve küldi meg a kiadó Klöckner Péter kir. udvari könyvkereskedő Székesfehérvárról.

Elmebajos utonálló. Gelencsér Pál 24 éves midszentkálai elmebajos legény a Tapolca és Haláp közötti uton megtamada Horvátk Anna 15 éves halápi leányt és elvette tőle fejkendőjét, amivel elfutott. Utközben a kendőt széttepte és egy szalmaboglyába dugta. A szerencsétlen legényt a helybeli kir. járásbírósnak feljelentették.

Verekedés. Hát kérem ez nálunk állandó hirrovatot képez, mert nem múlik el hét, hogy egy-két fejbeverés Tapolczán vagy vidékén elő ne fordulna. Egy újabb eset a szomszédos Haláp községben történt. Pusztai József, Hoffmann Antal és ennek felesége Nemes Maria késekkel, bottal és szőlőkaróval felfegyverkezve, egymásnak rontottak. A gyorsan keletkezett harcban Pusztai József szenvedett nagyobb mérvű sérülést. A verekedőket a helybeli kir. járásbírósnak feljelentették.

A választás előtt. Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárcá, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk; szerencsét keresünk valamennyien. A legbiztosabb és legkevésbé veszélyes utat a M. kir. szab. Osztálysorsjáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott, hol a szerencse istennője állandóan pazasolja adományait: Dörge Frigyes bankjában, Budapest, Zoltán utca 16. A XVI. sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379. sz. 200,000 koronát, egy negyedre 3566. sz. 80,000 koronát és rövid idővel ezelőtt 400,000 koronás és több 100,000, 80,000, 70,000, 60,000 koronás stb. nyereményeket. Mindenkinek meg van szerencsés óraja, nem sokan tudják kihasználni, de ezek dúsán jutalmaztatnak. Sorsjegyek a közel XVII. sorsjátékra egy egész 12 K., fél 6 K., negyed 3 K., nyolcad 1 K. 50 f. Ne habozzon egy percig sem és ne mulassza el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek.

Lopás. Szabó József szilgietei hegyi lakos Angyán Ferenc ugyanottani lakos szőlőjének pincéjéből burgonyát lopott. Ugy látszik, a téli élelem-szükséglet korán veti előre árnyékát.

§ Török A. és Társa. Nagyon könnyű kitalálni, hogy a különböző osztálysorsjegyelárusítók közül miért tűnik ki önkénytelenül a Török-cég. Kiváló nagy szerencséje és előzékeny üzleti érintkezése folytán, melyet minden egyes vevőjével szemben tanusít, mindinkább a bankházhoz tereli a nagy közönséget. Ennek következtében a cég hazánkban a legnagyobb osztálysorsjegy üzlettulajdonos s így a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba. Ezen cég szigorúan őrzött tekintélye fentartása érdekében mindent elkövet, hogy vevőit minden irányban kielégítse. Egyedül a most véget ért 16. osztálysorsjátékban Török bankház körülbelül 1 millió 800.000 korona nyereményt fizetett ki vevőinek és a sok hála nyilatkozat is igazolja ezen bankház rendkívüli nagy szerencsését, azonban a cég szigorú titoktartásból nem közli a nyerők neveit. Ellenben már ismételt közöltetett és tényeken alapuló nyeremény-kimutatásaival megismertette a közönséget ama ezrekre rugó nagyobb és igen nagy nyereményekkel, melyeket nála nyertek. Mindezek alapján szívesen megragadjuk az alkalmat, hogy Török A. és Társa bankházát, melynek Budapestben, Teréz-körút 46. szám alatt van a főüzlete, fiókjai pedig Váci-körút 4, Muzem-körút 11 és Erzsébet-körút 54 alatt, mindenkinek legjobban ajánljuk. Az I. osztály huzása már csütörtökön és pénteken, folyó évi november 23 és 24-én lesz. A sorsjegyek árai $\frac{1}{4} = 12$ korona, $\frac{1}{2} = 6$ korona, $\frac{1}{3} = 3$ korona, $\frac{1}{5} = 1$ korona 50 fillér. Aki tehát az osztálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal Török A. és Társa bankházához, Budapestben.

Gyujtogató villám. Folyó hó 8-án este valóságos nyári vihar vonult el Felső-muraköz fölött. Jobbra-balra csak úgy csapkodtak be a villámok. Egy ilyen villám 6 óra után Podgrodovec Antal zalabárdi lakosnak a szalmakazaljába beütött és azt fölgyújtotta. Az égő szalmakazaltól meggyulladt a közelben levő pajta is és a benne levő gazdasági eszközökkel együtt 600 korona értékben leégett. A gazdasági épület biztosítva volt.

§ Fidibusz. Ötlet és vidámság köszönt be november 24-én a „Fidibusz“ című új fővárosi elclappal, amely csupa vidámság, elmésség, ragyogó jókedv, pajkos guny. Képei és rajzai is nagyszerűek. A péntek napjának babonáját tőri meg az e kedves, mulattató hetilap, amelyet minden pénteken délben már kézhez kap a vidéki olvasó is. A „Fidibusz“t a fényes tehetségű Heltai Jenő szerkeszti; főmunkatársa; Ambrus Zoltán és Molnár Fereuc, ez a két brillians talentum. Karikatúrái javát Cserna Rezső, Csók István, Garai Akos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vesztrócy Manó, ezek a kitűnő magyar festőművészek rajzolják. A lap állandó munkatársainak sora is fényes. Ábrányi Emil, Herceg Ferencz, Igotus Gergely István, Pásztor Árpád, Hajdu Miklós, Kemény Simon Lovik Károly, Nádas Sándor. A „Fidibusz“ legalább 16 oldal terjedelemben a legolcsóbb elclap. Mesésen olcsó! Előfizetési ára: Egy évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Egy szám ára (5 krajcár) 10 fillér. Mutatványszámot készséggel küld a „Fidibusz“ kiadóhivatala (Budapest, Rökk Szilárd-utca 9. szám.)

„Magyar gyárak és iparvállalatok címtára“ címmel Bacskay Miklós Szepesvármegye főszámvevője, m. kir. pénzügyi számvizsgáló nagy szorgalommal és szakértelemmel egybegyűjtött legújabb hivatalos adatok nyomán sajtó alá rendezte és közre adja a magyarországi gyárak és iparvállalatok hiteles cím törzskönyvét. Ha meggondoljuk, hogy milliókat juttatunk évente a külföldnek s főképen Ausztriának olyan árucikkért, amelyek ma már kiváló minőségben és versenyképes árk mellett a hazai gyárakban is készülnek s hogy ezen sajnálatos állapotnak oka főképen abban rejlik, nemcsak a fogyasztó közönség, de kereskedőink, sőt gyárosaink sincsenek kellően tájékozva arról, hogy melyek azon cikkek, amelyekért ma már nem okvetlenül szükséges idegenbe mennünk, csak öröm-

mel kell, hogy üdvözöljünk minden olyan vállalkozást, amely a magyar közönség ez irányú tájékoztatását célozza. A címtár a száraz cimanyagon kívül az egyes gyárak és iparvállalatokra vonatkozólag minden olyan adatot közöl, amelynek tudása az üzleti érintkezésben hasznos, sőt nélkülözhetetlen s olyan körültekintő gondossággal készült és a címek oly nagy tömegét foglalja magában, hogy gazdasági feltamadásunk küszöbén biztos fegyver lesz az a hazai piacot meghódítani törekvő minden élelmes, vállalkozó szellemű és felvilágosított magyar gyáros és nagyiparos kezében, de megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni a hazai beszerzési forrásokat kutató magyar kereskedők, iparos és nagy közönségnek is. Fentiekre való tekintettel szerző bizalommal fordul az érdekelte körökhöz és kéri, hogy a nyomtatandó példányszámok megállapíthatása céljából a címtár a vonatkozó rendelkezéseiket egy levelezőlapon már most szíveskedjenek megtenni, mivel fölös számú példányok nem fognak nyomtatni. A címtár egy példányának ára 20 koronára s megrendelhető a szerzőnél Bacskay Miklós p. ü. számvizsgálónál Lőcsén. (Szepesmegye).

KÖZGAZDASÁG.

Házi pezsgőbor készítése módja.

A champagner készítéséhez felerészben ó, felerészben új borra van szükségünk, mind a kettőnek tisztának és minden borhibától mentesnek kell lenni. Ha újbor nincs kéznél, egyedül ó bor is használható, de ha a bornak a fele új, sokkal finomabb lesz a készítmény és egészen hasonló az igazi francia pezsgőhöz. Minden egyes üveg pezsgőhöz a következő szereket vesszük: 1 drachma acidum citricum, 5-6 csepp aether, acetikus, 1 kávéskanál igen finom jamaikai rum, 5 lat finom fehér porcukor. Ennyi anyag egy pezsgős palackra elég s minden palackra külön készítjük el ez anyagokat, beleteszük a palackba, hozzáöntjük a bort, amelyet előbb itatópapíron átszűrünk, hogy semmi alja ne maradjon. A palackokat jól felrázzuk, hogy az anyagok kellőképpen elvegyüljenek. A palack nyakának 2-3 hüvelyknyire üresen kell maradni.

Ezután előkészítjük a már előbb forró vízben meglágyított első minőségű parafadugaszokat, és a dugaszolókat, hogy kéznél legyenek. Minden pezsgőpalackra külön-külön lemérünk 1 és fél drachma szódobikarbonát, ezen adagokat egy-egy tiszta kártya vagy névjegy alakú kartonlapra helyezzük, hogy gyorsabban és könnyebben lehessen a az üvegekbe tölteni. Ha ez megvan, egy meglágyított dugaszt behelyezünk a dugaszoló készülékbe, ezt jobb kezünkbe fogjuk, balkezünkkel pedig egy adag szódobikarbonát gyorsan beöntünk a palackba, amelyet most már villámgyorsasággal bedugaszolunk mielőtt még a szódobikarbonát ideje lenne pezsgést előidézni, mert ez esetben az összes bor kipezsegne az üvegből. A dugaszolásnak tökéletesnek kell lenni, úgy, hogy levegő ne férjen a borhoz.

Ha a palack be van dugaszolva, akkor 2-3 szor jól felrázzuk, hogy az egész összevegyüljön, a rázásnál vigyázni kell, mert könnyen kieshetik a palack feneke vagy oldala. A dugaszokat ezután dróttal vagy erős zsineggel jól az üveg nyakához erősítjük s az üveget homok közé — nyakkal lefelé állítva — a pincébe helyezzük el. A készítmény 8 nap múlva kitűnő pezsgő lesz. Hegyi borral jobbnak bizonyult, azért aki teheti, abból készítse.

Szólészeti és Lorászati Lapok után.

NYILT-TÉR. *)

Nyilatkozat.

Eördögh Bertalan egy vele szemben felmerült incidensből kifolyólag megbízottai útján elégtételt kért tőlem. Ezt az elégtételt

*) E rovatban közlöttekert nem vállal felelősséget a szerkesztő.

1906.

Tapolca, 1905.

egy írásbeli, majd a két megbízott előtt tett szóbeli nyilatkozat formájában megadtam neki, mire megbízottai az ügyet elintéztnek jelentették ki.

Erre 12 nap múlva az történt, hogy Eördögh Bertalan az ekként befejezett ügyből kifolyólag, anélkül, hogy erre a legesélyesebb okot adtam volna, sértő levelet intézett hozzám, nyilván azon szándékkal, hogy az ily módon már elintézt ügyet újra megbolygassa.

Tekintve, hogy egy és ugyanazon ügyből kifolyólag egynél több elégtétellel nem tartozom, ezt az egyet pedig ezen ügy legilletékesebb birái — az ő megbízottai — kijelentése szerint megadtam, én ezen újabb sértéssel szemben, melyben erőszakos provokálást látok, elégtétel-adásra magamat köteleztem nem tartom s mindkettőnk eljárását nyugodtan bizom a nagyközönségre.

Tapolca, 1905. november hó 18-án.

Krausz Rezső.

Több állandó vevőm egy helybeli mészárosnak hozzájuk küldött árajánlatát azon kéressel küldte hozzám, hogy a húst en is az abban jelzett áron számítsam.

Miután egyenkint válaszolnom lehetetlen, ez uton kell a következőket tisztelettel kijelentem.

Olyan minőségű húst, mint az illető ajánl, Tapolcán még olcsóbban is lehet beszerezni. Tekintettel azonban arra, hogy vevőim tulajdonos részének óhaja szerint én mindig csakis elsőrendű húst tartok, ilyet pedig a jelenlegi emelkedő árak mellett olcsóbban beszerezni lehetetlenség — egyelőre a régi árakat kell fentartanom.

Kérem tisztelt vevőim b. bizalmát továbbra is, és biztosítom a legpontosabb és előzeny kiszolgálásról.

Tisztelettel

Hirsch Dávid

mészáros.

TAPOLCZAI LAPOK

november 19.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy hosszabb idő óta fennálló

cipész-üzletemet

saját lakásomra,

Fő-utca, Cséby-féle házba helyeztem át.

Midőn a t. közönséget kérem, hogy eddig belém helyezett bizalmával ezután is megtisztelni sziveskedjék, pontos és jutányos kiszolgálásról biztosítva, vagyok kiváló tisztelettel

Tapolca, 1905. november hó.

HAMMER ENDRE.

cipész mester.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

Tulajdonos Caspari Frigyes, Medgyes 198. N.-Küküllőmegye

volt az egyedüli az egész országban mely oltványait óriási mennyiségű naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez evben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

November 24-én jelenik meg a

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb élelap!

Szerkeszti: HELTAI JENŐ.

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herczeg Ferenc, Ignóty, Lovik Karoly.

Képei javát Cserna Rezső, Csók István Garay Ákos, Gulácsy Lajos, Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Márk Lajos, Linek Lajos Vesztrócy Manó rajzolta.

Péntek délelőtt már kézhez kapják a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-T!

Előfizetési ára páratlanul olcsó:

Egész évre 6 korona || Negyedévre 1 kor. 50 f.
Fél évre 3 " || Egy hónapra 50 f.

Egy szám ára 5 kr. (10 fillér).

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élelap.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a

FIDIBUSZ kiadóhivatala,

Budapest, Róka Szilárd-utca 9.

ÓRIÁSI szerencse GAEDICKENÉL!

Utolérhetetlen gyűjtődém szerencseje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincs város, ahol Gaedicke egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizetem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat 602,000 koronát a 62551 számra,

háromszor a nagy főnyereményt 400.000 koronát a 11119 számra,

400.000 " " 28916

400.000 " " 33464

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII. sorsjátéknál, mely újból

55.000 nyeremény és 10.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459 000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona.

Továbbá egy nagy jutalom a. 600.000, 1 nyeremény a. 400.000, 1 a. 200.000, 2 a. 100.000, 1 a. 90.000, 2 a. 80.000, 1 a. 70.000, 2 a. 60.000, 50.000, 40.000, 5 a. 30.000, 3 a. 25.000 8 a. 20.000, 8 a. 15.000, 36 a. 10.000, 67 a. 5000 stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolcad

1.50

Egy negyed

3.—

Egy fél

6.—

Egy egész sorsjegy

12.— korona.

mely az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktervek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november hó 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A. bankház Budapest, Kossuth Lajos-u. II. sz.
Sorsjegyek kaphatók Tapolcán: **KLEIN IVÁN**-nál.

6486. szám. tkv. 1905.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Deli Pál** kisapáti lakosnak **Eder Péter** szigligeti lakos, vincellér elleni 140 korona és járuléka iránti végrehajtás ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró területén levő, a kisapáti 814. sz. tjkvben I. 271/b. hrsz. alatt felvett és az 1881. 66. t.-c. 156. §-a a) pontja alapján egészben elárverezendő, $\frac{1}{5}$ részben Eder Mari Meilinger Istvánné, $\frac{1}{5}$ részben Eder Péter, $\frac{1}{5}$ részben Eder Lina, Bolla Antalné, $\frac{1}{5}$ részben kiskoru Eder Roza és $\frac{1}{5}$ részben kiskoru Eder Pál nevében álló külső réti rétre 51 korona, 2. a kisapáti 484. sz. tjkvben A. I. 774/a hrsz. alatt felvett kisapáti hegyi pince és szőlőből Eder Pétert illető $\frac{1}{5}$ részre 200 korona, 3. a kisapáti 480. sz. tjkvben I. 35. hrsz. alatt felvett és az 1881. 60. t.-c. 156 §-a a) és

d) pontja alapján egészben elárverezendő $\frac{3}{20}$ részben Eder József, $\frac{5}{20}$ részben ifjú Eder József, $\frac{2}{20}$ részben Eder Mari Matlinger Istvánné, $\frac{2}{20}$ részben Eder Péter, $\frac{2}{20}$ részben Eder Lina, Bolla Antalné, $\frac{2}{20}$ részben kiskoru Eder Róza és $\frac{2}{20}$ részben kiskoru Eder Pál nevében álló ház, udvar és kertre 323 korona, 4. a kisapáti 482. sz. tjkvben felvett és az 1881. 60. t.-c. 155. §-a alapján együttesen árverés alá bocsajtható I. 109/c hrsz. alsó mezői szántó, 193/b. hrsz: bereki legelő, 271/c hrsz. külső réti rét, 356/a hrsz. káposztás kert, 381/c hrsz. felső mezői szántó, 469/b hrsz. számú diska földkei szántóból ugyancsak végrehajtást szenvedett, megillető $\frac{1}{5}$ rész jutalékára 152 korona 20 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban, úgy azonban, hogy a kisapáti 484. sz. tjkvben 774/a hrsz. ingatlanra C. 310/884. szám alatt Eder Imréné Szombatheyi Erzsébet kisapáti lakos és a kisapáti 480 sz. tjkvben I. 35. hrsz. ingatlanra C. 6273/1900. szám alatt idősb Eder József

kisapáti lakos javára bekebelezett szolgálmi jogok az árverés által nem érintettek elrendeltetik s hogy a megjelölt ingatlanok az 1906. évi január hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor a kisapáti község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a bírói kiküldöttnek kezébe lefizetni, esetleg a bíróságnál való előleges letételét hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Kisapáti község házában megtekinthetők.

A királyi bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolczán, 1905. november hó 9-én.

Grün, kir. aljásbíró.

Balatonmelléki Takarékpénztárral egyesített Segélyszövetkezet

Tapolczán.

MEGHIVÓ.

A „Balatonmelléki Takarékpénztárral egyesített segélyszövetkezet 1905. évi december hó 3-án délelőtt 11 órakor a takarékpénztár termeiben

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívom.

Tapolcza, 1905. évi november hó 4-én.

Takács Jenő elnök.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő tagnak kiküldése.
2. az 1905. évi február 19-én tartott rendes évi közgyűlés határozata alapján igazgatósági jelentés, a működését befejező VIII. osztályzatnak az alapsz. 56. §. értelmében leendő felszámolására vonatkozólag.
3. ugyanerre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése.
4. a feloszló osztályzat zárszámadásainak és a liquidáció tételeinek bemutatása és ismertetése s ezekből kifolyólag a mérleg megállapítása.

5. a részletenkint kifizetendőnek javasolt hozadék megállapítása, úgy a felszámolásból folyó kifizetési időnek 1905. december 8-án egész napon leendő meghatározása.
6. a felmentvények megadása érdekében hozandó határozatok.
7. netáni egyéb indítványok tárgyalása az alapszabályok 27-ik §-a értelmében.

A feloszló VIII-ik osztályzat zárszámadása:

Vagyon: Kötelezvényekben 200890 K. Hátralékokban 3709 K. 45. fill. A Balatonmelléki Takarékpénztárnál betét és kamatai 103547 K. 15 fill. Összesen 308146 korona 60 fillér.

Teher: Hetitörzsbetét 273933 K. Alakulási díj 1382 K. Jutalékok 851 K. 40 fill. A négyévi hozadék összege 31980 K. 20 fill. Összesen 308146 korona 60 fillér.

A részletek száma 1382, tehát a fenti 31980 korona 20 fillérből egy részletre 23 K. 14. f. nyereség esik.

Frisch Lipót igazgató.

Téts Károly főkönyvvezető.

A fenti számadást megvizsgáltuk és azt a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva teljesen helyesnek találtuk. Tapolcza. 1905. november hó 18-án

báró Puteáni Géza
felügy. biz. elnök.

Szentmiklóssy Gyula
felügy. biz. tag.

dr. Lóke Mór
felügy. biz. tag.

Tus Antal
felügy. biz. tag.

A feloszló osztályzat eredeti zárszámadásai, úgy a liquidációs tételek, valamint jelentések a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

A felszámolásból folyó kifizetések 1905. évi december hó 8-án reggel 8 órától d. u. 5 óráig fognak teljesítettetni, amikor is a könyvecskének beszolgáltatása ellenében a készpénz és egyéb értékek nyugtázás mellett kiadatnak.

FOULARD-SELYEM

65 krajcártól 3 forint 60 krajcárig méterenkint, blouzok és ruhákhoz. Portó és vámmentesen házhoz szállítva.
Gazdag minta gyűjtemény.
HENNEBERG-SELYEMGYÁR, ZÜRICH.

KISS
szerencséseje

NAGY!

Ki még eddig soha szerencse-kísérletet nem tett az osztály-sorsjátékban, vegyen egy szerencse-sorsjegyet **KISS** bankházában, mert

Kiss szerencséseje Nagy!

Kinek még eddig az osztály-sorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet **KISS** bankházában, mert

KISS szerencséseje NAGY!

Több ezer forint nyert a folyó sorsjátékban nagyobb nyereményeket, **Kiss** bankházában.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már

háromszor a jutalmat

600.000 koronát = **1.800.000**

és a legnagyobb főnyereményt

400.000 koronát = **400.000**

Összesen 2.200.000

4 sorsjegyre koronát t. vevőinknek kifizetni.

Minden egyes húzás után közzétesszük a legnagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint a mi t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeremények **AZONNAL** kifizettetnek. Kisérelje meg szerencsését **KISS** bankházában, mert

Kiss szerencséseje Nagy!

A XVII. sorsjáték I-ső osztályának húzása f. é. novemb. 23 és 24. lesz.

Az I-ső osztályú sorsjegyek árai:
Egy nyolcad 1 kor. 50 f. || Egy fél 6 K.
Egy negyed 3 " " || Egy egész 12 "

Kiss Károly és Tsa

a magyar kir. szabadalmazott osztály-sorsjáték főelárusító helye.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 13.

Óriási szerencse Töröknél!

Felülmúlhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **21 millió** koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek: ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat **600.000** koronás főnyereményt.

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt. továbbá 4 a **100.000**, 3 a **90.000**, 2 a **80.000**, 3 a **70.000**, 3 a **60.000**, több **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** és ezeken kívül számtalan **10.000**, **5000**, **2000**, **1000**, **500** koronás és egyéb nagy nyereményt. Enelfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékban vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17-ik magyar osztálysorsjátékban **110.000** sorsjegyre ismét **15.000** pénznyeremény jut és összesen **14 millió 459.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve m llett álló szerencseszámot!

ok pénz szappé varázsolja az életet! Talán megépi a terj a feleséget vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által e y főnyereményt. A vel tlen nagy szeret játszik az életben és könnyen megl het, ho y epp n egy szerencses veltelen folytán a neve melleli számot eltalálta, melyre egy nagy nyemény jut.

Adám, Adél	1213	Dezso, Erzsébet	65875	Iván, Jolán	2333	Ottó, Melánia	21451
Adólar, Ánes	3223	Ede, Eszter	4043	Jakab, Józsa	93322	Ódön, Károly	55177
Adólar, Ánya	22037	Elek, Etel	41799	János, Judit	35597	Pál, Neszti	2737
Agoston, Amália	6017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Péter, Olga	51515
Andor, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolin	17339	Pista, Paula	101969
Albert, Anatólia	74336	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katiuka	63775	Richard, Pelagie	34555
Alrad, Apollónia	20392	Erno, Genoveva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	79787
Ákos, Ananka	101001	Perenc, Gertrud	1211	Kornél, Klára	66344	Rudolf, Pirooska	12533
András, Berna	50901	Fütyös, Gabriella	93989	Kristóf, Klótila	7279	Salamon, Regina	65227
András, Blanka	35266	Fütyös, Gizella	60037	Lajos, Kornelia	109707	Samu, Rózsika	17718
András, Erzsébet	2392	Gábor, Hedvig	20399	László, Krisztina	50919	Sándor, Rozalia	38107
Arnold, Boriska	96672	Gáspár, Heléna	79747	Leo, Kunigunda	96622	Simon, Sári	107397
Arpad, Beili	32411	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arpad, Beila	105317	Éva, Hermína	38997	Lorinc, Lenke	66022	Tibor, Szerena	74377
Árpa, Brigitta	1323	József, Hilda	2736	Manó, Leonia	6270	Tihár, Theodora	2727
Árpa, Cecília	52333	József, Ibolyka	55487	Márkus, Lidia	34484	Tivadar, Teréz	34950
Bálint, Cornelia	7397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Terus	55477
Bálint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52977	Vendel, Valeria	20005
Barnaas, Dorottya	9001	Hermann, Ilma	92791	Mihály, Lujza	24292	Viktor, Veronika	101011
Béla, Cecília	38277	Hugó, Ilva	46495	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Melvin	48562	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illes, Irma	45273	Mór, Margit	12306	Zoltán, Zsófia	65565
Dániel, Ernesztina	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zuzsanna	5463
Dávid, Éva	16864	István, Janka	27174	Orbán, Mártha	36784		
Dénes, Eo in	92157	Izidor, Johanna	63077	Oszkár, Matild	67197		

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona

továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, a **200.000**, 2 a **100.000**, 1 a **90.000**, 2 a **80.000**, 1 a **70.000**, 2 a **60.000**, 1 a **50.000**, **40.000**, 5 a **30.000**, 3 a **25.000**, 8 a **20.000**, 8 a **15.000**, 36 a **10.000** korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1) eredeti sorsjegy frt. —75 vagy k. 1.50; 2) eredeti sorsj. frt. 1.50 vagy 3 K.
3) " " " 3.-, " " 6.-; 4) " " " 6.- " 12 "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 23-ig hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfognak és az I. oszt. húzása már nov. 23. és 24-én okvetlenül meglesz.

TÖRÖK A. és TSA

Sürgőnycim: Török, Budapest. bankháza, BUDAPESTEN. Sürgőnycim: Török, Budapest.

Házánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. Központ: Teréz-körút 48/a. I. fők. Vácikörút 4/a. II. f. Muzeum-körút 11/a. III. f. Erzsébet-körút 54/a

Löwy B. könyvnyomdája, könyvkötészete. TAPOLCZA. könyv- és papirkereskedése

Nagy raktár
KÉPES LEVELEZŐLAPOKBAN,
szépirodalmi-, üzleti- és ima-
KÖNYVEKBEN,
író- és rajzszeretekben.

Sárkány S. bankháza

Telefon 80-89. BUDAPEST, VI. Ó-utca 6. Telefon 80-89
a magy. kir. szabadalmazott Osztálysorsjáték főelárusítója,
Sárgónyozim: Folyó számla: Pesti magyar keres-
kedelmi banknál és a magyar királyi
Sárkányok, Budapest. postakareképzéstartal.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorjegyek-
re és értékpapírokra,
bárhöz elzálogosított sorjegyeket saját penzem-
mel kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok;
letéjegy, zálogjegy beküldendő, kedvező feltételek
mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek,
iparosoknak

váltóit leszámítolom, és könnyen törleszhető váltó
és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek
amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak
II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal
folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, ugy-
szintén minden levelet, válaszdyleg nélkül is, rog-
tön elintezek.

Sárkány S. bankháza
Budapest, VI. Ó-utca 6.
25 év óta törvényszéki bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osz-
tályu sorsjegyei már megje-
lentek és kerem egyuttal b. megrendeleseit a leg-
jobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosí-
tom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek
nagy nyeremenynyel még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	1295Y	16065	25733	44696
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó.

Megrendelő-lap.

Sárkány S. bankháza, Budapest, VI. Ó-utca 6.

Megrendelem
önöknel a számú sorsjegyet
és ennek árát
postautalványon küldöm
kerem utatvenni.

A nem kívántat
tessék áthuzni.

Név:

Lakhely, u. p.

KIÜTÉSESE BETEGEK

kik sehol gyógyulást nem találtak,
kérjenek utasítást és hiteles elismer-
vényeket Ausztria s Magyarországból

C. W. ROLLE

gyógyszerésztől,

Altona-Bahrenfeld, Beethovenstr. 12.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlom állandóan nagy választéku
raktáramat, mindenféle, a szőlőkeze-
léshez szükséges gépekből u. m.
permetező, szénkénegezők, porozók,
lepkefogó lámpák — továbbá a leg-
nagyobb választék szőlőprésekben,
azonkívül állandó raktárt tartok min-
dennemü gazdasági gépekből.

Pauk Vilmos

vaskereskedése, TAPOLCZA.

SZŐLŐVESSZŐ!

A világhírű **Delavare**
adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell.

A szőlészet kincse.

A filloxerának ellentá!!

Leírását és árjegyzéket ingyen
küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsekeit áron
kaphatok.

Nagy mennyiségű sima és gyö-
keres „Delavare“ vessző eladás.

Cim:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep-tulajdonosok

Telep: Alsó-Segesd,

Központi iroda: Felső-Segesd

Somogy megye.

A magyar gyáros, iparos és
kereskedő urak figyelmébe!

A legújabb hivatalos adatok nyomán kiváló
gonddal készült, sajtó alatt van és legköze-
lebb megjelenik a

**Magyar Gyárak és Ipar-
vállalatok Cimtára**

minden tekintetben megbízható és
egyedül teljes magyar ipari cimtár.

A száraz cimanyagon kívül feltétlenül
biztos s megbízható források alapján a gyárak
és iparvállalatokra vonatkozó minden oly
adatot közöl, amelynek ismerete az üzleti
érintkezésben nélkülözhetetlen.

Ezen törzskönyvszerű Cimtár kiváló bi-
zonyítéka annak, hogy az izmosodó magyar
gyárpar ma már önérettel és sikeresen
veszi fel a versenyt a hazánkat kizsákmá-
nyoló, tolakodó és lelkiismeretlen osztrak
gyárparal szemben. Tanácsadója és utma-
tatója a beszerzési forrásokat kutató magyar
iparos, kereskedő és nagykozonsegnek, a
mely meg mindig szívesen fedezi szükség-
leteit Ausztriából, holott a közelmúlt ese-
menyei is igazolják, hogy Lueger honfitársai
izzo gyűlölettel viseltetnek minden iránt, ami
magyar, s csupán a magyar pénzt fogadják
szívesen.

Ne küldjük ezt sem Ausztriába, de tá-
mogassuk vele a fejlődő magyar ipart.

A Cimtár egy példányának ára 20 kor.

Megrendelhető (levelezőlapon is) a szerzőnél

BACSKAY MIKLÓS

pü. számvizsgálónál,

LŐCSE (Szepesmegye).

SCHOTTOLA ERNŐ

Budapest,

VI. Andrassy-ut 2. (Fonciere-palota.)

Megjelent

uj sárcipő-, hócipő és gummi-
vadászesizmákról szóló

ÁRJEJYZÉKE.

Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldi.

VEZÉRSZÓ: Minden darab szappan a Schicht nével,
tisztá és ment káros alkatrészektol.

JOTALLAS: 25 000 koronát fizet a Sicht György
ceg Aussigban bárkinek, aki bizonyítja,
hogy szappannal a „Schicht“ nével, valamely káros kevereket
tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

haszná!junk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel
bármí mosási célra, ugymint: saját használatra, minden r. hanemünél és

MINDENHEZ

ami egyáltalában mosva lesz.